

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 12 Číslo 1 Marec 2010

Kristus s nákupnými taškami

V našom meste otvorili nový obchod so všakovakým oblečením. Na tom by nebolo nič zvláštne, nebyť reklamného pútača umiestneného na ulici pred butikom.

Na veľkom plagáte bol v prostriedku zobrazený kríž s Kristom, ktorý má rozpäté ruky. Z jeho dlani viseli nákupné tašky vrchovato naplnené ich tovarom! Reakcie ľudí boli všelijaké – pobúrenie, pohoršenie, zdesenie, údiv, krútenie hlavou. Očakávané prejavy úprimne veriaceho človeka, ak niekto či niečo siaha na symboly a podstatu jeho viery. No boli aj iné reakcie – úškrn, tupý rehot, sarkazmus a dokonca aj lahostajnosť. Rozličný prístup.

Naozaj, veriaci človek posmutnie, zdesí sa a kladie si otázku, či je slovenská spoločnosť už taká otupená, že jej nie je nič sväté? Žiaľ, aj to je jedna z tvárí demokracie a slobody. Tá smutnejšia.

Na druhej strane sloboda ponúka široký priestor brániť svoju vieru. Nebyť ticho, nestrkať hlavu do piesku, ale upozorňovať, ozývať sa, zapájať sa do diskusií, obhajovať, písať a podpisovať zmysluplné petície, apelovať na patričné miesta, dať najavo svoj nesúhlas a nespokojnosť. Jednoducho, aby pre nás neplatilo - neurobili ste síce nič zlé, ale žiaľ, ani dobré.

Hľadiac na hrôzu vzbudzujúci plagát a modliac sa za „svetlo“ pre jeho

tvorcov predsa len v zobrazenej biede nachádzam jedno pozitívum. Keď už nie inak, tak aspoň metaforicky.

Áno, Kristus nám berie tie pomyselné „plné tašky“ všetkého materiálneho, bez ktorého si už ani nevieme predstaviť svoj život – prehnané veľkonočné či vianočné nákupy, obklopanie sa kadečím nepotrebným, na čom nám tak veľmi záleží a na čom bezdôvodne lipneme... Kristus nám to „materiálne zotročenie“ chce vziať, aby nám ostali prázdne a slobodné dlane, ktoré sa dokážu spojiť k modlitbe, poskytnúť pomoc blížnemu a konať dobro.

Monika Hodnická

**Markušovský
farár J. Kern**

Ján Duda
čítaj str. 3

**Boh dopustí, ale
neopustí**

Mária Koňaková
čítaj str. 6

**Rodičia,
na slovíčko**

Adriana Lazorová
čítaj str. 9

zdravotnícke okienko

editoriál Milí čitatelia!

Redakcia časopisu sa k vám prihovára v čase pôstu. Keďže v tomto čase by sme sa mali viac stíšiť a hľadať intenzívnejšie odpovede na najdôležitejšie životné otázky, ponúkame vám aj my zopár podnetov na uvažovanie.

Môžete si tu prečítať napríklad dve svedectvá. Jedným sú hlboké duchovné zážitky bezprostredných stretnutí kňaza s trpiacimi v nemocnici. Druhým je osobný príbeh matky, ktorá svoje utrpenie v chorobe odovzdala v úplnej dôvere Bohu a o jej následnom uzdravení.

Veľmi pozoruhodným je príspevok o významnom markušovskom kňazovi, ktorý bol dôležitou osobnosťou v Spišskej diecéze.

Rodičia školopovinných detí si môžu skonfrontovať svoj názor v rubrike venovanej práve im. Tentokrát je venovaná problematike vyťaženia ich ratolestí.

Úvahy farníčov nám upriamia zrak na význam a možnosti hlbšieho duchovného prežitia obdobia prípravy na veľkonočné obdobie.

Okrem toho zverejňujeme niekoľko fotografií, ktoré nám pripomenú nedávne aktivity uskutočnené v našej farnosti.

Redakcia vám praje pekné čítanie a vnútornú obnovu počas pôstneho obdobia.

Monika Hodnická,
šéfredaktorka

OBEZITA – nová epidémia

V tomto pôstnom období by som sa s odstupom času opäť rada venovala obezite. Zväzda ma k tomu predveľkonočné obdobie, ale aj to, že je to často zanedbávaná a podceňovaná problematika, lavína, ktorá sa na nás valí z vyspelého západného sveta. Súvisí so zmenou životného štýlu – stresom a sedavým spôsobom života. Odborníci predpokladajú, že ak bude obezita narastať takým tempom ako doteraz, dožijú sa ešte súčasné generácie toho, že obézni budú všetci! Varovaním je aj vysoké riziko kardiovaskulárnych chorôb u ľudí s nadváhou a súvisí s častejším výskytom infarktov srdcových ciev, cievnych mozgových príhod a vysokého krvného tlaku. U obéznych sa ľahšie opotrebuje chrupavka kĺbov - predovšetkým kolenných a bedrových a chorí majú vyšší sklon k ochoreniam ako dna a osteoporóza. Obézni pacienti si vytvárajú necitlivosť na hormón zvaný inzulín, čo napokon vyvolá cukrovku druhého typu. V súvislosti s obezitou častejšie nachádzame kamene v žlčníku vyžadujúce operáciu a taktiež dochádza k tzv. stukovateniu pečene.

Obezita skraca život o desiatky rokov. Cievny obézneho dieťaťa sú až o tridsať rokov staršie ako jeho kalendárny vek. Pre diagnózu obezity je dôležitá váha posúdená k výške, BMI a predovšetkým obvod pásu. Ten odzrkadľuje množstvo viscerálneho tuku. Je to tuk, ktorý sa nachádza v brušnej dutine medzi črevnými kľučkami. Je neviditeľný, avšak hormonálne veľmi aktívny a významný. Kritériom pre obezitu je obvod pásu u žien nad 80 cm, u mužov nad 92 cm.

Redukcia váhy ako jedna z liečebných možností tejto nepríjemnej choroby nie je vôbec jednoduchá a zaslúži si osobitnú pozornosť. Jej základom je zmena životného štýlu – stravovacích návykov, jedálnička, pohybovej aktivity. Medikamentózna liečba sama o sebe neprináša želaný výsledok. S redukciou hmotnosti sa často podarí vyriešiť prirodzenou cestou aj vysoký krvný tlak predovšetkým u detí.

Do popredia sa dostávajú aj operačné metódy riešenia obezity – tzv. bariatrická chirurgia. V tomto prípade sa zvolí vhodný druh operácie, ktorej podstatou je zmenšenie objemu žalúdka, a tým aj prijímanej stravy. Chirurgovia však tvrdia, že operáciou liečba nekončí, ale iba začína. Voľba chirurgickej liečby obezity patrí do rúk odborníkom a má svoje prísne kritériá, pretože u dospelých sú obvykle prítomné už viaceré orgánové komplikácie. Dostupné sú i rôzne kozmetické metódy riešenia obezity akou je napríklad liposukcia. Za zákrok je však potrebné plastickému chirurgovi zaplatiť.

Problematika obezity nie je jednoduchá a nie je možné túto tému vyčerpať v jednom článku. Nezriedka začína už v detskom veku a vyskytuje sa vo viacerých generáciách v rodine. Detskej obezite a jej liečbe by som rada venovala článok v budúcom čísle.

Predpokladom úspešného liečenia obezity je dobrá motivácia. Bez nej je akýkoľvek liečebný zásah zbytočný. K tomu želim tým, čo to potrebujú, veľa odhodlania a pevnej vôle. Pôstny čas je pre jej pestovanie tým najlepším obdobím roka.

Jana Virčíková, detská lekárka

Markušovský farár Július Kern

Július Kern patrí medzi najvýznamnejších farárov, akých kedy Markušovce mali. Urobil kus práce nielen pre Markušovce, ale bol významnou osobnosťou aj v rámci Spišskej diecézy. Niekoľkými faktami a informáciami sa pokúsime priblížiť život a prácu tohto kňaza.

Celkový pohľad na jeho život

Július Kern sa narodil v Sátor-Alja-Ujhely 8. januára 1859 na Zemplíne na východnom Slovensku ako súčasť Horného Uhorska. Nie je známe, ako sa ocitol v Spišskej diecéze (Spišská diecéza bola založená v roku 1776 a Košická diecéza v roku 1804), ale zrazu sa v historických dokumentoch objavuje ako bohoslovec Kňazského seminára v Spišskej Kapitule a 24. júna 1881 ho vtedajší spišský biskup Juraj Čáska vysvätil na kňaza. Ovládal štyri jazyky: latinský, maďarský, slovenský a nemecký. Je zaujímavé, že okamžite po vysviacke nastúpil pracovať na Biskupský úrad v Spišskej Kapitule, kde pôsobil až do svojho menovania za farára do Markušoviec 21. januára 1885. Kaplánom teda nikdy nebol. Zároveň sa žiada poznamenať ešte jednu závažnú skutočnosť. V roku 1850 sa stal spišským biskupom spišskonovoveský farár Ladislav Zábojský (rodák z Prešova) a od roku 1853 bol jeho osobným tajomníkom kňaz Jozef Kankala pochádzajúci z Markušoviec. Tento kňaz bol osobným tajomníkom aj ďalšieho spišského biskupa Jozefa Samasu (1871-1873). Tu sa nám niť života Jozefa Kankalu z Markušoviec stráca a nevieme o ňom viac nič. Natíska sa však otázka, či Július Kern nastúpil pracovať na Biskupský úrad v Spišskej Kapitule v čase, kedy tam ešte pracoval Jozef Kankala z Markušoviec alebo nie. Aj keď bude odpoveď pravdepodobne záporná, keďže ide o dobu asi 27 rokov, predsa to dokazuje, že Markušovce boli v tom čase významnou farnosťou Spišskej diecézy.

Pôsobenie v Markušovciach

Vieme aj to, ako v tom čase prebiehalo ustanovenie za farára. Keď sa uvoľnilo miesto farára v Markušovciach, spišský biskup vypísal konkurz. To pre

kňazov diecézy znamenalo, že miesto farára v Markušovciach je voľné a kto má o toto miesto záujem, môže sa prihlásiť. Spomedzi tých, ktorí sa do konkurzu prihlásili, rodina Máriássy ako patrón Markušoviec vybrala spomedzi uchádzačov jedného, ktorého následne požiadala ustanoviť za markušovského farára. Žiadosť bola adresovaná spišskému biskupovi, ktorý navrhnutého kandidáta ustanovil do úradu farára v Markušovciach. Július Kern sa uchádzal o miesto markušovského farára ako veľmi mladý, iba 26-ročný kňaz pracujúci dovtedy ako pisár a archivár na Biskupskom úrade v Spišskej Kapitule. Dôležitým faktom je, že Júliusa Kerna akceptoval markušovský zemepán aj spišský biskup Čáska.

Jeho pôsobenie v Markušovciach nebolo ľahké. V roku 1895 sa po údere bleskom zrútila kostolná veža a poškodené boli aj zvony. Zachoval sa iba zvon Urban (ďalšie dva zvony sú už mladšie: najmenší Svätý Michal je z roku 1992 a prostredný Ján Vojtaššák z roku 2003). Július Kern musel zadovážiť finančné zdroje na výstavbu novej veže. Pôvodne baňatú barokovú vežu nahradila veža v gotickom štýle. Po ukončení tejto práce pokračoval v práci na kostole v Tepličke. Za jeho pôsobenia boli ku Kostolu Narodenia Panny Márie v Tepličke z milodarov Michala Koňaka z USA pristené dve bočné lode. Počas svojho pôsobenia v Markušovciach ho 13. marca 1909 spišský biskup Alexander Párvy vymenoval za opáta pri Kostole Panny Márie v Spišskej Novej Vsi. Nadalej však ostal pastoračne pôsobiť v Markušovciach až do roku 1917. Pôsobil tu celkovo 32 rokov.

Po odchode z Markušoviec

Spišský biskup Alexander Párvy ho 18. septembra 1917 vymenoval za kanonika sídelnej Spišskej Kapituly

a pridilil mu v Spišskej Kapitule tzv. prebendu. Pod pojmom prebenda treba rozumieť dom na bývanie čiže tzv. kanóniu a majetky, najmä polia, aby mal slušné živobytie. Miesto kanonika tzv. inštaláciou úradne obsadil 8. novembra 1917.

Dňa 20. augusta 1918 ho spišský biskup Párvy ustanovil za prosynodárneho sudcu. Úlohou prosynodálnych sudcov bolo preskúšať z teologicko-pastoračných predmetov tých kňazov spišskej diecézy, ktorí sa uchádzali o farárske miesta. Kto nemal absolvované tzv. farárske skúšky, nemohol sa v rámci diecézy zúčastniť konkurzu.

V roku 1920 bol za spišského biskupa vymenovaný Ján Vojtaššák (vysvätený na biskupa 13. februára 1921 v Nitre, biskupský prestol zaujal v Spišskej Kapitule 27. februára 1921). Vojtaššák už 6. apríla 1921 ustanovil kanonika Kerna za archidiakona Liptova. Jeho úlohou bolo navštevovať a kontrolovať farárov a dekanov celého Liptova, či dodržiavajú cirkevné nariadenia ohľadom mravného života kňazov, spravovania cirkevných majetkov, farskej budovy, kostola a či dodržiavajú pri bohoslužbách liturgické predpisy. O dva roky neskôr, 17. marca 1923, ho biskup Vojtaššák poveril tou istou službou archidiakona avšak pre región Oravy. Spišský kanonik Július Kern zomrel počas pobytu na liečení v kúpeľoch v Gánovciach pri Poprade 11. mája 1927 vo veku 68 rokov. Pochovaný je v krypte pod katedrálou v Spišskej Kapitule.

Ján Duda

(pozn.redakcie: Obraciame sa s prosbou na farníkov a širokú verejnosť. Ak by mal niekto vo svojom rodinnom archíve fotografie Júliusa Kerna a bol by ochotný ich zapožičať redakcii, radi ich zverejníme a už vopred ďakujeme.)

Je dobré čakať v tichosti na Pánovu spásu

A on povedal:

*Vaša bolesť je praskanie škrupiny,
ktorá zahŕňa vaše poznanie.*

*Tak ako kôstka plodu musí puknúť,
aby jeho srdce uvidelo slnko,
tak vy musíte poznať bolesť.*

Úryvok z rozprávania o bolesti je časťou jednej z kapitol Džibránovej knihy Prorok. Pre veriaceho človeka je častokrát otázka utrpenia otázkou viery. Otázka, ktorá zasahuje do oblasti chápania Božej lásky a v niektorých situáciách sa dotýka až pochybností vo vzťahu k existencii Boha.

Istá mladá žena, ktorá trpela na nevyliciteľnú chorobu, vydala mesiac pred smrťou cez Rádio Vatikán veľmi silné osobné svedectvo. Pár rokov po skončení vysokej školy jej zistili a oznámili ťažkú diagnózu: zhubný melanóm. Nevyliciteľná choroba a veľké utrpenie nezakalili jej vnímanie, naopak. Hovorila vtedy, že „Pán Boh z titulu, že je náš milujúci Otec, vie o všetkom, čo sa s nami deje. A všetko vie použiť na to, aby si nás pritiahol k sebe. Čím intenzívnejšia je naša snaha po blízkosti s Ním, tým viac prostriedkov používa k tomuto zblíženiu. Záleží už len na nás, či tie prostriedky rozpoznávame a prijmeme. To prijatie je najdôležitejšie, dáva pokoj a len tak môžeme ísť ďalej, bližšie k Bohu.“

Svätci, ako napríklad sv. Ignác z Loyoly, zmenili svoj život po dlhej a vážnej chorobe. Ignác v chorobe spoznal, čo je v živote najdôležitejšie. Láska k Bohu a k blížnemu. Dlhé mesiace sa zotavoval zo zranení, ktoré utŕžil v bojoch ako vojak. „V týchto trápeniach... necítim nijaký smútok ani bolesť, pretože si uvedomujem, že Boží služobník sa chorobou mení akoby na učiteľa, keďže zameriava svoj život na Božiu slávu a službu.“ Ignác zažil v čase utrpenia, že choroba čistí našu vieru a sponchyňuje ilúziu, že človek si vystačí bez Boha.

Počas slávenia svätej omše sa vo viacerých piesňach vďaka spomína myšlienka, že sme pútnici do nebeskej vlasti. Túto skutočnosť nám veľmi

výrazným spôsobom pripomína utrpenie. Sme na ceste domov, ale ešte nám čosi chýba, aby sme tam dorazili. „Pobyť“ na tomto svete je pre nás iba prechodným bydliskom. Kráčame a smerujeme k čomusi, čo prekračuje schopnosti vnímania ľudského oka, ucha, ľudského srdca, čo nás presahuje. Smerujeme k tomu, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú. Do cieľa nám ešte čosi chýba, a preto musíme neraz bojovať s pokušením, nájsť si na tomto svete trvalé miesto. Bolesť a utrpenie nás prebúdzajú z takejto ilúzie. Utrpenie stále pripomína, že sme ešte iba na ceste.

Možno nevieme, prečo nám Boh do cesty poslal chorobu alebo utrpenie. Pri otázke utrpenia vždy narazíme na múr tajomstva a vlastne nikto nevie,

prečo je na svete utrpenie. Jedno však vieme. Totiž, že Božie cesty často presahujú naše chápanie. Preto je potrebná viera. Ani ľudia silnej viery nemali zaručené trvalé a pevné zdravie. Bolo by ťažké získať Boží prísľub, že v tomto živote budú vylicené všetky naše neduhy. Každá choroba a utrpenie má svoje miesto v Božom pláne.

Carlo Carretto trpel po celý život. V knihe *Prečo, Pane?* ponúkol spôsob, ako sa snažil vysporiadať s utrpením. Modlil sa jednoduchými slovami a pamätal nato, že pomoc mu príde od Pána, ktorý stvoril nebo i zem. Slovom alebo činom sa snažil o skutok lásky. A ako spomína, veľa čakal, pretože „je dobré čakať v tichosti na Pánovu spásu.“

Viktor Pardel, kaplán v Sp. Novej Vsi
Foto: Peter Lazor

Dotyk

Vo svojej pamäti sa vraciam späť do Spišskej Novej Vsi. Tam som mal raz do mesiaca službu v nemocnici. O šesťnástej svätá omša v nemocničnej kaplnke pre tých, ktorí mohli prísť.

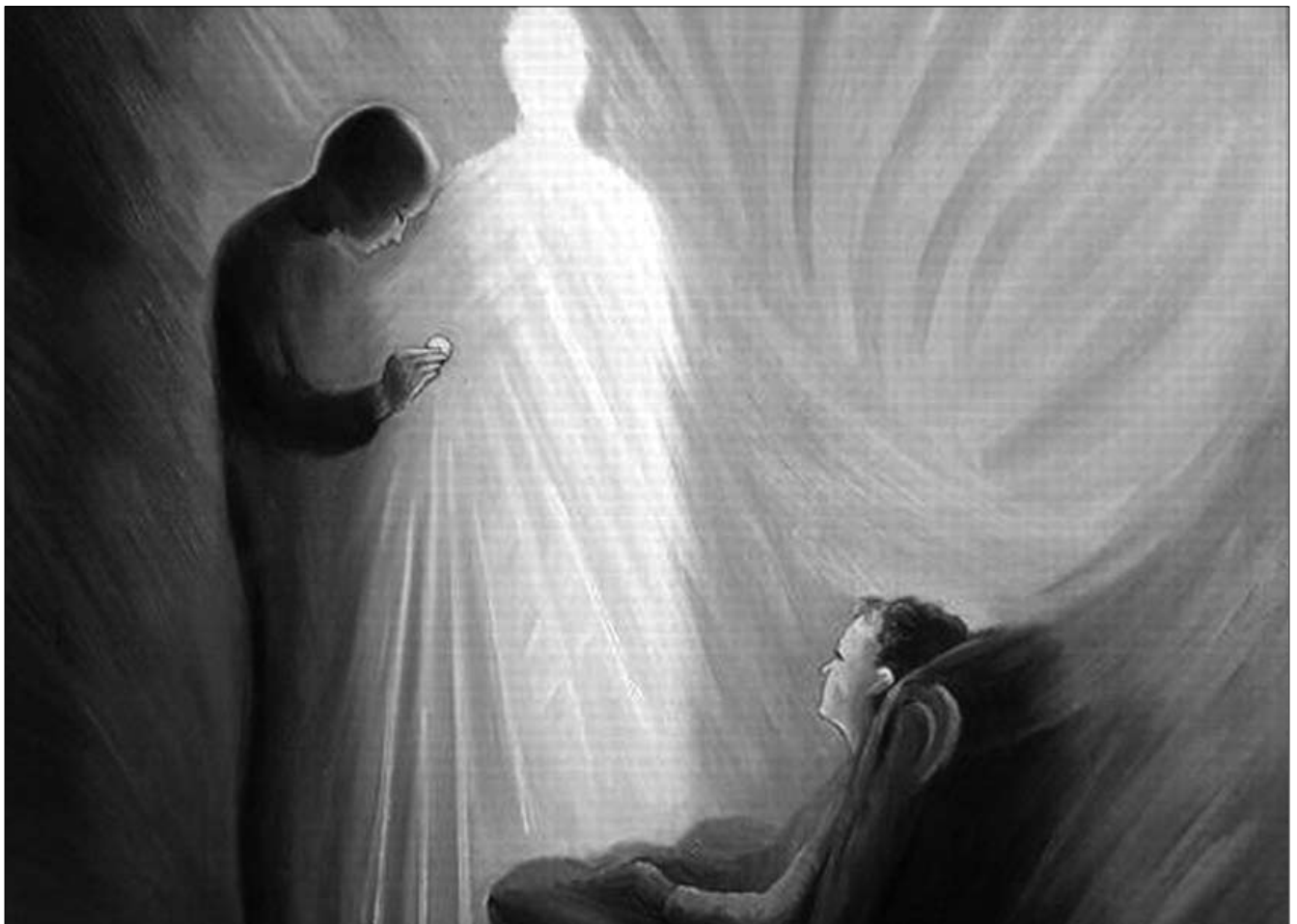
A po nej? Kráčam spolu s Eucharistickým Kristom po tmavých a opustených chodbách nemocnice na jednotlivé oddelenia. Interné, chirurgické, gynekologické, neurologické, ARO, oddelenie dlhodobo chorých. Otváram dvere izby vždy s istým napätím. Koľko utrpenia sa skrýva za týmito dverami! Vchádzam do izby majúci pri sebe Svätosť oltárnu, ktorou chcem nasýtiť a posilniť chorého, vlastne ani nie ja, ale Boh. Áno, uvedomujem si, že nielen ja prichádzam k lôžku chorej ženy, muža, mládenca, dievčata, starenky alebo starca, ale spolu so mnou k nim prichádza živý Boh. Boh, ktorý sa dotýka trpiaceho, Boh, ktorý trpí v ňom a zároveň s ním. Je to ten Boh, ktorý vzal na seba naše slabosti, niesol

naše choroby a našimi bôľmi sa obťažil (porov. Iz 53, 4; Mt 8,17). Pristúpim k lôžku, niekoľko slov na začiatok a začíname sa modliť. Ako ináč? V mene Otca i Syna... robím znak kríža. Kým ja ho robím úplne ľahko a niekedy automaticky, starenka, ale aj mladá žena, stavec, ale aj mladý muž nevládu zdvihnúť svoju ruku, a tak veľmi by chceli. Nemôžu. Nemôžu urobiť toto znamenie spásy na svojom zoslabnutom tele. Spomínam si na slová jednej reholnej sestry, ktorá povedala: „Vždy, keď sa žehnám, spomeniem si na tých, ktorí sa nemôžu prežehnať, a preto sa snažím urobiť znamenie kríža oveľa sústredenejšie, s oveľa väčšou láskou a úctou, nielen tak automaticky akoby išlo o čosi samozrejmé.“ Áno, títo chorí nemôžu urobiť znamenie kríža svojimi rukami, no napriek tomu sú sami týmto znamením. Ich choroba a utrpenie je krížom a oni sú znamením – znamením pre mňa. Kým ja im prinášam Krista v Eucharistii, aby sa ich tento Lekár tela i duše dotkol, Boh sa cez nich dotýka mňa. Keď vidím, s akou túžbou prijímajú Boha do svojho života, keď

vidím, s akou pokorou nesú kríž svojej choroby, napadá mi otázka: Ako by som ja znášal takýto kríž? Neviem. No jedno viem isto, že Kristus lieči tak, ako liečil kedysi, že aj dnes spolu s nami nesie naše slabosti a naše choroby a jeho rany nás uzdravujú. Podávam Sväté prijímanie, niekedy injekčnou striekačkou podávam zopár kvapiek vody, aby sa ľahšie prehltalo, dávam záverečné požehnanie. A potom? Dotýkam sa Krista – podám, niekedy pohladím ruku chorého. Niekedy je tá ruka plná vrások, inokedy nie. Niekedy je celá modrá, inokedy mozolnatá. Vtedy si pripadám ako apoštol Tomáš – neveriaci, a predsa dotýkajúci sa Krista, dotýkajúci sa jeho rán. Nie, nevidím stopy po klincoch, ale stopy po ihlách nespočetných infúzií či stopy po tvrdej práci, no stále sú to ruky Krista a jeho rany. Nie sú to ruky oslávené, ale ruky pribité na kríž čakajúce na oslávenie.

Na záver pozdrav a ešte jeden pohľad. Možnože posledný.

*Róbert Neupauer, kaplán
Snímka: internet*

Boh dopustí, ale neopustí

Mám rada pôstne obdobie. Je pre mňa časom milosti, v ktorom cez utrpenie Pána Ježiša, jeho smrť na kríži až cez jeho zmŕtvychvstanie intenzívnejšie prežívam svoju vieru. Je časom striedmosti a odriekania, časom uvedomovania si pravých hodnôt a zmyslu života, pomoci blíznym a trpiacim.

S utrpením sa stretávame denno-denne. Prostredníctvom médií sme okamžite kdekoľvek na svete svedkami ľudského utrpenia: pri veľkých prírodných katastrofách a nešťastiach, vojnách a nepokojoch či nesmiernom utrpení chudobných a hladujúcich ľudí tretieho sveta. Aj keď sa nás toto vzdialené utrpenie bytostne nedotýka, nemôže nás nechať ľahostajnými. Aspoň modlitbou a finančnou pomocou môžeme preukazovať našu ľudskú

a kresťanskú účasť na zmiernovaní ich veľkého utrpenia. Ako teraz na Haiti.

Ľudské utrpenie je súčasťou života. Potvrďuje to staré ľudové príslovie: „Každá chyža kríža má“ či „Niet domíka bez krížika“. Prežívame ho v akejkoľvek podobe: v chorobe, starobe, opustenosti, osamelosti, ale aj v ťažkých životných situáciách, v osobných tragédiách či rodinných nešťastiach. Nie je jednoduché utrpenie prijať a prijať ho bez reptania. Ak sa nás to bezprostredne a ťažko dotýka, pýtame sa PREČO? Ako keby sa človeku zrútil svet, cítil opustenosť, bezradnosť, sklamanie. Ale Boh je vždy s nami. Spomínam si na povzbudivé slová svojej mamy: „Boh dopustí, ale neopustí“ a pošle na človeka iba toľko utrpenia, koľko vládze uniesť. Každý životný krížik, ak sa prijíma s Ježi-

šovým utrpením a obetuje sa z lásky k blíznym, pomáha aj napriek ťažkostiam dať životu zmysel a nádej. Utrpenie nám mnohokrát ukáže cestu k premene nášho života. Otvorí nám srdce i dušu v našich ľudských vzťahoch k zomknutosti, k vzájomnej pomoci, k pokore, k pravým hodnotám života.

Na záver by som použila citát z knihy: „Kiež mi Boh dá silu prijať veci, ktoré sa nedajú zmeniť, odvahy meniť veci, ktoré zmeniť možno a múdrostí vedieť to od seba odlíšiť.“ Sú to slová hlavnej hrdinky románu podľa skutočného príbehu, ktorá trpela nevyliciteľnou chorobou, s ktorou sa rozhodla bojovať.

Mária Koňaková,
Teplička

Skutočný príbeh matky

Rozpoviem vám príbeh. Pravdivý, skutočný príbeh, príbeh viery, nádeje a lásky. Je to svedectvo o jednej vzácnej žene a matke, ktorá za pomoci manžela vychovala v katolíckej viere šesť detí. Začalo sa to pred dvanástimi rokmi, keď sa táto žena a matka vrátila z lekárskeho vyšetrenia so smútkom na tvári. Z jej pohľadu bolo vidieť, že niečo nie je v poriadku. Diagnóza bola neúprosná, ba priam krutá: rakovina hrubého čreva. Pri včasnom diagnostikovaní je táto choroba operačne liečiteľná. Ukázalo sa však, že ide o pokročilé štádium rakoviny. V rodine nastal smútok. Smútok, ale aj nádej, že všetko bude v poriadku. Ale pooperačná diagnóza bola ešte krutejšia, metastázy sa dostali do celej brušnej dutiny. Nádej na ďalší život minimálna. Po návrate z nemocnice nedala príznaky svojej choroby na sebe vidieť. Nič sa nezmenilo na jej správaní, neupadla do nostalgie, len častejšie návštevy lekára a chemoterapia menili jej život. Hlboko veriacia žena sa ešte viac začala upierať k Bohu, prostredníctvom

častých návštev kostola a modlitieb k matke Tereze a iným svätým či blahoslaveným. Aj rodina sa jej snažila pomôcť častými modlitbami a omšami slúžiacimi sa na prinavrátanie jej zdravia. Viera v Boha, viera v život, chuť pomáhať svojim dospelým deťom a vnúčatám sa ani ťažkou chorobou nezmenila. Nedala na sebe poznať byť iste ťažší ako prebdené noci, ktoré strávila pri malých deťoch. Nešťatovala sa. Lekári predpovedali to najhoršie, ona však bojovala. Zverila svoj život pod ochranu Panny Márie, odovzdala s dôverou Bohu všetky trápenia. Kolotoč chemoterapií, operácie, hospitalizácií... Strela mnoho ľudí, spolupacientov, vypočula si rôzne príbehy, prežila rôzne zážitky. Vždy pôsobila vyrovnané. Príbuzní a priatelia plakali, možno i ona, ale nikdy sme to nevideli. Jednoducho ruženec, sväté prijímanie, odovzdanosť. To boli záchytné body, o ktoré sa opierala. Po čase neúprosnej liečby nastúpili opäť komplexné vyšet-

renia. Výsledky boli na počudovanie všetkých negatívne. Lekári konštatovali medicínsky zázrak. Pomohla moderná veda? Pomohol lekár, ktorého metódy neuznáva lekárska komora? Ktovie. S istotou však všetci vieme, že pomohla viera a nevýslovná túžba po živote. Túžba ostať na tomto svete a svojou prítomnosťou naďalej pomáhať deťom, vnúčatám, známym. Pomohla láska k nim, láska, ktorou ich obdarúvala po celý život. Ďakujeme Bohu. Ďakujeme i mamke, že nám v utrpení, ktoré prežila, bola veľkým príkladom.

V októbri minulého roka oslávila táto skvostná žena svoje životné jubileum - sedemdesiatiny. Touto cestou sa jej chcem poďakovať. Mamka, mamička, babka, babička, ďakujeme za všetku vieru, nádej a lásku, ktorou nás po celý život naplňáš. Do ďalších rokov Ti prajem za všetkých súrodencov, nevesty, vnúčatá, priateľov a známych, samozrejme aj za otca, ktorý v ťažkých chvíľach stál pri Tebe, veľa zdravia, Božej pomoci a ochrany do ďalších rokov.

Emanuel G.

Pôst

(Fejtón)

Leták? Leták! A nie obyčajný leták našli v jedno krásne ráno ľudia v mestách, dedinách, na uliciach, v poštových schránkach. Alebo len tak lietali povetrím hárky papiera, akoby z neba padali. Nebeskí poštári rozniesli kúsky popísaných papierov do každého kúta tejto zeme. Nahliadnime do jedného, čože je tam napísané:

Organizátor: BOH

Pozýva na:

40 DENNÝ PÔST V PŮSTI

Cena pre prvého posledného:

POKOJ V DUŠI

Cena pre druhého posledného:

33.333,-€

Tristotridaštyri ľudí sa rozhodlo si zasúťažiť. A ich pohnútky? Hocijaké: ...skvelý adrenalin!...dobré ceny!...diéta nezaškodí!... atď. ...atď. V určený

deň sa všetci stretli na štartovacej čiare na okraji púšte: „Pripraviť sa, pozor, štart!“

Čo sa dialo v púšti tých štyridsať dní? Nevieme. Isté je, že v tridsiaty ôsmy deň sa ešte stále nikto neobjavil v cieľi. Ba ani v tridsiaty deviaty deň horúca púšť nikoho z nich nedonútila prísť do cieľa. Boj o ceny teda bude zaujímavý.

Nastal štyridsať deň. Horúci obzor sa vlní, no stále je vidieť iba piesok miestami prerušovaný zabudnutými skalami. Čo to? Čosi veľké, čierne... Mrak? Áno, mrak ľudí! Celé mračno pretekárov, všetci pekne pokope sa veľmi pomaly blížia k cieľu. Pekne úslužne sa ponúkajú, dávajú si prednosť, nikto nechce byť ani prvý ani posledný. Zvláštna situácia. Ostali stáť pred cieľovou čiarou. Ktosi čosi vykrikuje a ukazuje smerom do púšte. Áno, akýsi oneskorenc sa objavil na obzore. Neuveríte, ale v tom momente všetci naraz prekročili cieľovú hranicu. Prečo? No predsa cena pre druhého posledného je veľmi zaujímavá: 33.333,-€

Aj odovzdávanie cien bolo. Ale vieme o ňom iba my. Totižto nikto sa o tento ceremoniál už nezaujímal. Pre novinárov, reportérov a televízie bol oveľa zaujímavejší dav tristo tridsiatich troch pretekárov, ktorí skončili druhí poslední. Tí boli totiž nespokojní s rozhodnutím hlavného usporiadateľa, že cena pre druhého posledného 33.333,-€ sa rozdelí rovnakým dielom medzi 333 súťažiacich, ktorí prekročili cieľ rovnako. Nepáči sa im, že ich štyridsaťdňové odriekanie bolo zbytočné a nedocenené. Kričali jeden cez druhého: ...podám žalobu!...pôjdem sa sťažovať!...budem sa sudiť!...najmem si nájomného vraha!...budem sa vyhráňať!...budem vydierať!...

A kdesi vzadu na stupienku víťaza stojí tristotridaštyri štvrtý oneskorenc. Pre novinárov, reportérov a televízie nie je zaujímavý. Je víťaz! Hlavný organizátor súťaže mu odovzdáva hlavnú cenu: POKOJ V DUŠI. A zvolá: “Toto je môj milovaný syn, v ňom mám zaľúbenie!”

Magdaléna Mrovčáková, Lieskovany

Dobrá novina v Markušovciach

Prvá sobota v novom roku 2010 patrila v Markušovciach koledovaniu Dobrej noviny. Dvadsaťjeden detí a deväť vedúcich bolo rozdelených do troch skupiniek: na vyšný, nižný a stredný koniec. Začali sme koledovať o pol deviatej. Putovali sme dedinou, spievali, prednášali svoje vinše a robili ľuďom

radosť do tretej hodiny popoludní. Spolu bolo v našich pokladničkách 490, 58 eur a 851, 40 Sk, keďže bolo možné darovať aj slovenské koruny. V svojich príbytkoch nás privítalo 72 rodín. Všetkým zúčastneným či už deťom, ktoré zo srdca koledovali, rodinám, ktoré nás prijali, ale aj vedúcim, ktorí

sa pričínili o skvelý priebeh, vyslovujem veľké **ĎAKUJEM!** Deti v Afrike sa určite potešia tejto čiastke. Verím, že sa koledovanie stane každoročnou tradíciou a že počet ľudí, ktorí budú chcieť prispieť, sa bude stále zvyšovať.

Za eRko

Anka Fukerová

Tohtoročné fašiangy: mladí Markušovčania si počas karnevalu aj zasúťažili

Škola, úlohy a záujmy detí

rodičia, na slovíčko ...

Školský polrok máme za sebou. Zrejme aj preto sú v ostatnom čase častou témou rozhovorov nás rodičov škola, úlohy či záujmy detí. Rozoberáme školu z každej strany. Aké výsledky dosahujú naše ratolesti, čo preberajú v meste, čo u nás, v dedine. Aké nároky sú kladené zo strany školy, aké nároky kladieme na deti my, rodičia. Čo všetko by sme chceli, aby deti ovládali, aby niečo v živote dosiahli. Tu sa pozastavím pri pojme psychohygienu. Dospelí, aby sa mohli koncentrovať v práci, potrebujú po istom čase prestávku. Dajú si kávu, niečo zahryznú, porozprávajú sa a môžu fungovať ďalej. Prídu domov z práce, opäť si musia trochu sadnúť, zajať, oddýchnuť, aby mohli vykonávať ďalšie povinnosti doma. Ak by sme si neoddychni, iste by sme nemohli podať požadovaný výkon. Pod vplyvom únavy strácame schopnosť koncentrovať sa, robíme „zmätky“. To isté platí o deťoch. V škole sa sústreďa a absorbujú rôzne informácie, vedomosti. Po príchode domov by si mali oddýchnuť. Nie však pri televízii či počítači. Vhodný je pre nich aktívny oddych, môžu pomôcť pri domácich prácach, no hádam ideálne je, ak sa po príchode zo škôl domov trochu prebehnú na čerstvom vzduchu. Dajme tomu pol hodiny. Dobré vieme a aj z lekárskeho hľadiska je tento fakt overený, čo všetko telu a psychike poskytuje pohyb na čerstvom vzduchu. Rovnako môžeme považovať za správne, ak sa deti venujú rôznym záujmovým aktivitám, pri ktorých môžu relaxovať, oddýchnuť si, zašportovať. Treba však dávať pozor, aby týchto aktivít nebolo príliš veľa. Bohato stačí jedna, nanajvýš dve. Každý rodič vie vycítiť, čo jeho dieťa baví a podľa toho mu pomôže vybrať činnosť, ktorej sa bude venovať. Potom sa deti môžu učiť a pripravovať do školy. Ich príprava by mala byť primeraná

veku. Iste nie je zdravé, aby žiaci prvého stupňa ZŠ venovali príprave viac ako hodinu či dve (prváci – približne pol hodiny). Vôbec nie je zdravé, ba práve naopak, zdravému vývoju môže poškodiť učenie sa v neskorých večerných hodinách po dvadsiatej hodine, kedy je detský organizmus nastavený na oddych. Starším žiakom trvá príprava samozrejme dlhšie, no tiež potrebujú pri učení oddych. Predmety, na ktoré sa pripravujú, by sa mali strieďať podľa istého kľúča. Najprv, kým vládzu, je potrebné naučiť sa niečo ťažšie (napríklad biológiu či geografiu). Po teoretickom predmete môžu vypočítať príklady z matematiky alebo prejsť na cudzí jazyk. Jednoducho treba strieďať predmety podľa obsahu – neučiť sa nemčinu a angličtinu za sebou alebo biológiu a hneď nato geografiu. Medzi jednotlivými predmetmi si treba urobiť prestávku – niečo

zajať, poutierať riad, počúvať hudbu, ísť na svätú omšu... Ešte by som mohla spomenúť jeden postreh. V súčasnosti pozorujem medzi žiakmi dva kontrasty. Sú žiaci, zvlášť starší, ktorí na školu „kašlú“, nechce sa im, nejavia záujem o vzdelanie. Na druhej strane sú tí poctiví, ktorí sa snažia a z každej strany (rodičia, škola) sa na nich kladú čoraz vyššie nároky. Takéto deti začínajú byť v značnej miere preťažované a kradne sa im detstvo. Prajem vám, milí rodičia, a hlavne vám, milé deti, aby ste mohli prežívať v detstve rovnováhu, aby ste sa mohli vzdelávať a pritom sa i pohrať či relaxovať. Aby vás rôzne povinnosti nezaťažovali natoľko, že sa nestihnete venovať vlastným záujmom a aktivitám. A najmä, aby ste sa popritom všetkom naučili prakticky žiť.

Adriana Lazorová
Foto: Peter Lazor

Ahoj Dobráčkovia,

aj vo vás sa prebúdzajú myšlienky a spomienky na náš eRko-karneval? Všetkým nám bolo krásne veselo. Nastal však čas, ktorý nazývame pôst. Stačí poprehadzovať písmenká, vyňať vokály a dostaneme vysvetlenie: STOP. Zastavme sa teda, stopnime hudbu, hlučnosť, sladkosti, odvrávanie,... vhlbme sa do svojej dušičky. Prečo práve v pôste zanechávame mnoho dobrých a príjemných vecí? Prečo sa postíme? Možno nájdeme spoločnú odpoveď. Rozmýšľajme. Keď máte plné bruško, spomeniete si na chudobných? Keď tancujete, vystrádate, vymýšľate všakovaké lapajstvá, spomeniete si na Boha, na modlitbu? Keď prežívate radostné chvíle, myslíte na smutných, chorých, opustených? Asi menej. Pôst nám dáva príležitosť konať dobré skutky. Keď sa zrieknete čokoládky, cukríka, môžete rodičom povedať: „Peniaze, ktoré by si mamka dala za cukríky, pošli chorým či chudobným, ktorí ich potrebujú.“ Keď sa zrieknete zábavy, hier, môžete svoj čas venovať modlitbe, v ktorej sa úprimne pozhovárate s Bohom, Otcom, ktorý vás miluje a je rád, keď sa mu zdôveríte. Môžete navštíviť starých, opustených. Viem, sami by ste to zrejme nezvládli, ale rodičia vám pomôžu uskutočniť nápad a možno aj poradia, kde a ako pomôcť. Ale i keď sa zriekate príjemných vecí, viac sa modlite, možno viac poslúchate rodičov, nech vám nevymizne úsmev na tvári. Úsmev vašich pier vás bude hriať

a všetko sa vám bude zdať ľahšie.

Spomenula som chorých, opustených, biednych. A tak mi napadá otázka: „Prečo je vôbec na svete bieda? Prečo ľudia trpia?“ Je to ťažké vysvetliť. Nevieť na túto otázku odpovedať učene, hoci som počula veľa vysvetlení, ktoré boli zaiste pravdivé. Čítala som však príbeh, ktorý je síce vymyslený, ale ukrýva v sebe isté myšlienky a tie ma oslovili. Tak vám ho v skrátenej podobe priblížim.

Žil raz starček Bieda. Keď vypršal jeho čas, prišla si pre neho kmotrička Smrť. „Teraz, keď mi je tak dobre na svete?“, začudoval sa. „Ešte chvíľu dočkaj. Zo desať rôčkov!“ Smrť pristala. Keď sa končilo desaťročie, natrel starček stoličku ševcovskou smolou a ponúkol ju Smrti. Tá sa márne po-

Jasličková pobožnosť v Markušovciach

kúšala odlepiť. „To máš tak, mne sa vôbec nežiada zomrieť. Chcem byť na svete naveky a ty tu budeš so mnou!“ Smrť sa krútila, že musí pracovať. Núkala starčekovi päťdesiat, sto, ba ešte raz sto rokov, no on si húdol svoje. Chcel tu byť naveky.

Na svete zatiaľ nik nemohol zomrieť. Mačka nemohla zahryznúť myš, človek nemohol zabiť dotieravého komára. V obchodoch sa minulo všetko mäso, ryby, hydina aj divina. Na smrť chorí a nevládni ľudia volali kmotričku Smrť. Starček Bieda ju držal, kým mu nedala čestné slovo, že preňho nepríde. Nikdy viac! A tak sa bieda potuluje po svete dodnes. (spracované podľa knihy Marie Korandová: Ako a prečo je to tak.)

Adriana a Peter Lazorovci

Radi súťažíte?

Opäť sme niečo pre vás pripravili. Bude to výrok zo Svätého písma, ktorý získate, ak jednotlivé slová poukladáte tak,

aby symboly, ktorými sa dotýkajú, boli vždy zhodné.

♥ pomaž ☺	* tvár, ×	• si*	Ked' ○	@ postíš, e
♠ ty ♣	☹ skrytosti.	^ zbadali, #	~ ľudia ^	× aby »
+ sa @	♪ hlavu ♦	♪ umy •	♦ a ♪	» nie ~
# že +	♣ postíš, ♥	e ale ▲	□ Otec, ▼	◇ je ▣
▲ tvoj □	▣ v ☹	▼ ktorý ◇	○ sa ♠	☺ si ♪

farský informátor

Vianočné požehnanie domov a rodín

V dňoch 26.12.2009, 27.12.2009 a 2.1.2010 sa v Lieskovanoch, Pod Tepličkou a v Markušovciach uskutočnilo požehnanie domov a rodín v nich bývajúcich. Duchovní otcovia farnosti všetkým ďakujú za milé prijatie a vo svojich modlitbách všetkým farníkom aj naďalej vyprosujú Božie požehnanie a pomoc.

Dobrá novina

Vo vianočnom čase sa do celoslovenskej aktivity hnutia eRko pod názvom Dobrá novina rozhodli zapojiť eRkári v Markušovciach a taktiež deti so svojimi vedúcimi na Tepličke a Pod Tepličkou. Takouto formou chceli zaniest zvesť o narodení Spasiteľa do domácností, a tak pomôcť chudobným štátom v Afrike. Chceme poďakovať tým, ktorí ste ich prijali do svojich domovov a finančným príspevkom ste pomohli zmierniť hlad a biedu v Afrike. Vďaka patrí predovšetkým tým, ktorí zorganizovali Dobrú novinu v našej farnosti a všetkým, ktorí sa do nej aktívne zapojili.

Šport

Guľovačka vo Vysokých Tatrách, eRko sánkovačka a športové hry v telocvični. Deň pred Silvestrom 30.12. 2009 sa mládež vybrala za snehom do Vyso-

kých Tatier a snehovú nádielku využili na poriadnu guľovačku. 23.1.2010 už nebolo potrebné ísť do Tatier, ale stačil kopec Veselica, kde sa malí i veľkí eRkári sánkovali. Počas zimných prázdnin sa mládež niekoľkokrát spoločne vybrala do telocvične.

Reštaurovanie vitráží

Dňa 21.12. 2009 schválil Krajský pamiatkový úrad Košice dočasné premiestnenie historických vitráží do reštaurátorského ateliéru PATIAS- Združenie pre reštaurovanie a obnovu vitráží, Jazvečia 87, Košice. Pod dohľadom autorského kolektívu vedeným prof. akad. soch. Jozefom Porubovičom, autorizovaným reštaurátorom a Ing. Pavlom Marjakom, zodpovedným za realizáciu technických prác, budú vitráže reštaurované v období 9.1.2010 do 20.6.2010. Dňa 31.12.2009 bol schválený návrh na reštaurovanie a 8.1.2010 boli vitráže odvezené do Košíc.

Spievané koledy

10. januára 2010 sa vo farskom kostole v Markušovciach spievalo nielen na nedelňách omšiach, ale aj popoludní. Prišli sme zaspievať a zahrať našmu Bohu koledy a spolu s Ním sme otvárali Písmo odzrkadľujúce sa v piesňach JKS. Boh je našim svetlom (JKS 45, 42), ktoré sa zjavuje obyčajným ľuďom - pastierom (JKS 68, 76, 95). Napokon sám Ježiš sa stal Dobrým pastierom (JKS 50), aby mohol byť

naplnením prorociev (JKS 44, 66, ..). Neobišli sme ani Pannu Máriu a svätého Jozefa, ktorí sú našimi príkladmi, ale aj nadšenými pomocníkmi v plnení a prežívaní radosti z bytia ženy a muža (JKS 40, 97, 48,). Nakoniec sme prostredníctvom pána farára dostali požehnanie do našich dní od samotného Ježiša v Eucharistii. Nesme si teda Dobrú novinu (JKS 49) stále v srdci a premieňajme ju na skutky. S vďakou a radosťou vaši markušovskí kantori.

Kto dá prístrešie Svätej rodine v Tepličke

V adventnom období sa v Tepličke po mnohých rokoch aj napriek počiatočným ťažkostiam obnovila možnosť Predvianočného deviatnika „Kto dá prístrešie Svätej rodine“. Od 15. decembra až do 23. decembra sme sa stretávali v domoch, ktoré prijali Obraz Svätej rodiny a potom v poslednom dome každú sobotu po svätej omši až do Hromníc. Modlitbami sme sa duchovne pripravovali na narodenie Pána Ježiša a vyprosovali si milosť pokoja a lásky pre všetkých. Obnovenie Deviatnika nesporne prispelo k hlbšiemu prežívaniu adventného obdobia ale aj k úprimnému zblíženiu ľudí. Veríme, že prijatie Svätej rodiny sa v ďalších rokoch stane samozrejmosťou.

Stretnutie členov ruženca

Dňa 24. januára 2010 sa v Tepličke uskutočnilo stretnutie členov Ružencového spoločenstva. Dekrétom, ale aj z vlastnej žiadosti ukončila svoju funkciu hlavnej Matky Ružencového spoločenstva pani Mária Dutková a rovnako aj pokladníčka pani Terézia Dutková. Obidve vykonávali túto službu viac ako 10 rokov a vykonávali ju s veľkou láskou a obetavosťou. Obidvom patrí úprimné poďakovania a Pán Boh zaplat.

Úlohu hlavnej matky prijala so súhlasom všetkých členov pani Mária Blašková, pokladníčkou sa stala pani Darina Koňaková a členkou Marta Lačná. Prajeme im Božie požehnanie a veľa duchovného naplnenia pre zvelaďovanie kresťanského života v našej dedine.

-red-

Foto: Peter Lazor

Pohľad na oltár z chóru v kostole v Tepličke

Založené 1999

Fotoobjektívom Betlehemy 2009

Jasličková pobožnosť

Toto číslo časopisu vychádza s finančnou podporou obce Markušovce. Ďakujeme.

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodníková. Redaktori: Mgr. Adriana Lazorová, Peter Lazor, Lýdia Bušovská a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková spolupráca: Mgr. Dagmar Repaská. Odborný konzultant: Mgr. Ondrej Švančara, Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. <http://www.pokojadobro.sk> Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

www.pokojadobro.sk